

Кривенцова, І.В., & Пашкевич, С.А. (2017). Взаємозв'язок якості життя, пов'язаної зі здоров'ям, з окремими показниками рухових якостей молодших школярів. *Теорія та методика фізичного виховання*, 17 (1), 28-32.
doi: 10.17309/tmfv.2017.1.1183
ISSN 1993-7989 (print). ISSN 1993-7997 (online)

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЯКОСТІ ЖИТТЯ, ПОВ'ЯЗАНОЇ ЗІ ЗДОРОВ'ЯМ, З ОКРЕМИМИ ПОКАЗНИКАМИ РУХОВИХ ЯКОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Кривенцова І.В., Пашкевич С.А.

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

DOI: 10.17309/tmfv.2017.1.1183

Анотація

Мета: визначити зміни кореляційних зв'язків між показниками шкал якості життя, пов'язаної зі здоров'ям, і розвитку спритності та гнучкості учнів других класів під впливом сучасних рухливих ігор.

Матеріали і методи: у дослідженні брали участь 45 школярів 2-х класів загальноосвітнього ліцею, середній вік $7,6 \pm 0,5$ років (хлопці — $n=22$, дівчата — $n=23$). Використовувалися такі методи: аналітичні; педагогічні (констатувальний та формуючий експеримент, тестування фізичної підготовленості); соціально-психологічні (анкетування учнів, їх батьків та вчителів для оцінки якості життя, пов'язаної зі здоров'ям молодших школярів). Статистична обробка результатів проводилася за допомогою параметричних і непараметричних методів з аналізом кореляційних структур.

Результати: доведено ефективність впровадження сучасних рухливих ігор у навчальний процес початкової школи для поліпшення психомоторного розвитку дітей. У динаміці суттєво покращувалися показники якості життя за оцінкою дітей ($+17,8\%$, $p<0,05$), за оцінкою батьків ($+9,1\%$, $p<0,05$), гнучкості ($+26,7\%$, $p<0,05$), виявлено тенденцію до збільшення показників спритності ($+5,4\%$, $p<0,09$). На початку дослідження аналіз кореляційних структур показав відсутність взаємозв'язків у системі. Показниками системоутворення були «Емоційна діяльність» та «Шкільна діяльність» ($0,7$ ум.од.). Наприкінці дослідження встановлено значущі взаємозв'язки між системними показниками та зміною показника системоутворення на «Фізична діяльність» ($3,54$ ум.од.).

Висновки: Впровадження сучасних рухливих ігор в початковій школі позитивно впливає як на розвиток сенситивних рухових якостей, так і на якість життя, пов'язану зі здоров'ям молодших школярів. Наявність взаємозв'язків між цими показниками можна використовувати як критерій ефективності організації фізичного виховання учнів.

Ключові слова: якість життя, пов'язана зі здоров'ям; молодші школярі; гнучкість; спритність; кореляційні структури.

Вступ. Здійснення упродовж останніх років реформи освітньої галузі в Україні зумовило зміни шкільних програм та впровадження нових методик навчання у фізичному вихованні. Особливої уваги вимагають учні молодшого шкільного віку, лабільність фізіологічних процесів яких сприяє тому, що вони більш гостро реагують на фактори навколишнього середовища [Даниленко, Г.М., Подрігало, Л.В., Пашкевич, С.А., 2008, Антонік, В.І., Антонік, І.П., Андріанов, В.Є., 2009]. Впровадження нових форм та методів фізичної культури потребує швидко реагуючої та якісної системи оцінки їх впливу на організм дитини. Якість життя, пов'язана зі здоров'ям (ЯЖПЗ), є інструментом оцінки розвитку дітей, який дозволяє переглянути колишні уявлення про здоров'я та оцінити роботу як медичних, так і соціальних установ [Varni, J.W., Seid, M., Kurtin, P.S., 2001; Приступа, Є., Куриш, Н., 2010; Дяченко, Ю.Л., 2015]. Оскільки школа є основою дитячого інтелекту, соціального й емоційного розвитку, шкільна діяльність може бути чинником, що робить внесок у їх оцінку ЯЖПЗ [Приступа, Є.,

2010; Павлова, Ю., 2015, 2016]. Вік дитини обмежує використання тільки її оцінки для характеристики ЯЖПЗ, дані інших учасників освітнього процесу (батьків та вчителів) також важливі для комплексної характеристики даної якості [Varni JW, Seid M, Kurtin PS, 2001].

Згідно з новою програмою початкової школи, фізичні вправи повинні формувати культуру рухів дитини, надати можливість оволодіти навичками пересувань, навчити володіти м'ячем, виконувати стрибкові вправи, опанувати ігри активного відпочинку, вправи для розвитку фізичних якостей, вправи для формування постави та запобігання плоскостопості. Сенситивний період — найсприятливіший період для розвитку рухової здібності обумовлений віковими та статевими особливостями [Худолій, О.М., Іващенко, О.В., Черненко, С.О., 2013]. Учні 2-го класу знаходяться у сенситивному віці для розвитку гнучкості та спритності. Гнучкість — здатність людини виконувати рухи у суглобах з найбільшою амплітудою, і якщо постійно не застосовувати вправи для її розвитку, вона має тенденцію до поступового зменшення (В'ялий, С., 2006). Спритність — складна комплексна якість людини,

її здатність виконувати вправу, рух, дію чи комплекс рухів за різних обставин у найменший проміжок часу з найменшою енергетичною затратою. На формування спритності впливає систематичне розучування нових рухових дій, що доповнюються, вдосконалюються новими змістами [Репневский, С.М., Попов, В.И., 2009].

Зауважимо на тому, що рухливі ігри у даному віці є провідним засобом формування психомоторних якостей. У грі розвивається швидкість реагування, відчуття дистанції, спритність, координаційні здібності, орієнтування у часі та просторі. Діти даного віку віддають перевагу сюжетно-рольовим іграм. Сучасні рухливі ігри, головний засіб формування психомоторних якостей молодшого школяра, можна використовувати не тільки на уроках, а й на перервах, позаурочних заходах тощо [Огнистий, А.В., 2001; Андрощук, Н.В., Леськів, А.Д., Мехоношин, С.О., 2000; Кругляк, О.Я., 2004; Кривенцова, І.В., Пашкевич, С.А., Хавалджи, В.К., 2015]. Рухливі ігри можна варіювати, змінювати правила, додавати нові елементи, створювати нові ситуації і тим самим вчити дитину пошуку нових нестандартних рішень.

Комплекс психомоторних якостей учнів початкової школи утворює функціональну систему, яка змінюється під впливом оточуючого середовища. Метод кореляційних структур описує функціональний стан досліджуваної системи. Між параметрами системи виникають два види зв'язків: стійкі, – які не змінюють своєї спрямованості й величини у часі, і хитливі, – ті, що легко розпадаються в процесі спостереження. При цьому більшість кореляцій у біологічних системах не є детермінованими і виявляється за законами ймовірності. Звідси походить їх нестабільність, тому що вони дуже залежать від умов, у яких функціонує система.

У сучасних дослідженнях не у повному обсязі представлений системний, комплексний підхід до вивчення впливу сучасних методик навчання у фізичній культурі на психомоторні якості учнів початкової школи. Таким чином, актуальним є вивчення особливостей взаємозв'язків у системі окремих психомоторних якостей молодших школярів в умовах впровадження рухливих ігор у навчальний процес.

Мета дослідження — визначення змін кореляційних зв'язків між показниками шкал якості життя, пов'язаної зі здоров'ям, і розвитку спритності та гнучкості учнів других класів під впливом сучасних рухливих ігор.

Матеріали і методи

Учасники дослідження. У дослідженні брали участь школярі 2-х класів загальноосвітнього ліцею м. Харкова, у кількості 45 осіб (хлопці — $n=22$, дівчата — $n=23$), середній вік — $7,6 \pm 0,5$ років.

Організація дослідження. Використовувалися такі методи: аналітичні (аналіз наукових публікацій); педагогічні (спостереження, констатуючий та формуючий експеримент, тестування фізичної

підготовленості); соціально-психологічні (анкетування учнів, їх батьків та вчителів для оцінки якості життя, пов'язаної зі здоров'ям молодших школярів). Теоретико-методологічною основою дослідження є концепція функціональних систем Анохіна [Анохин, П.К., 1978].

До програми тестування увійшли тести «Човниковий біг 4×9 м (с)», «Нахил тулуба вперед з положення сидячи».

У розробленій та апробованій системі оцінки ЯЖПЗ дітей використовували 3 опитувальники: для дитини, її батьків та для вчителя. В опитувальниках для батьків (б) та дітей (д) використовували 20 питань, для вчителів (в) 9 питань, які характеризують 5 шкал: «фізична діяльність» («ФД»), «емоційна діяльність» («ЕД»), «шкільна діяльність» («ШД»), «соціальна діяльність (взаємини з однолітками)» («СДО»), та «соціальна діяльність (взаємини з дорослими)» («СДД»). Кожну із відповідей оцінюють за п'ятибальною шкалою, де 1-ці присвоюється значення 100%, 2-ці — 75%, 3-ці — 50%, 4-ці — 25%, 5-ці — 0%; потім розраховують середні показники за 5 шкалами та узагальнений показник — загальна оцінка якості життя (ЗОЯЖ), який оцінюється у відсотках.

Проведення визначення рівня ЯЖПЗ та показників рухових якостей відбувалося на початку та наприкінці педагогічної практики в ЗОШ тривалістю 6 тижнів. У навчальний процес було впроваджено сучасні рухливі ігри для розвитку спритності та ігрові вправи в парах для розвитку гнучкості.

Статистичний аналіз включав такі методи: розрахунок первинних статистичних показників; виявлення відмінностей між групами за статистичними ознаками; установлення взаємозв'язку між змінними за допомогою параметричного та непараметричного кореляційного аналізу з використанням методу «кореляційних структур» з розрахунком показника системоутворення (ПС). Отримані дані зводили до єдиної бази даних за допомогою пакету Microsoft Excel v.7.0, аналіз проводили у програмі SPSS 11v.

Результати дослідження

ЗОЯЖ складала $70,4 \pm 1,6\%$ за оцінкою дітей, $75,7 \pm 1,9\%$ за оцінками батьків та $55,6 \pm 0,6\%$ за оцінкою вчителів. Тобто дорослі суттєво нижче оцінювали якість життя дітей ($p < 0,05$). Найбільш високими показниками дітей були за шкалами «СДО», низькими за шкалами «ФД» та «ЕД». Найбільша невідповідність оцінки ЯЖПЗ батьків і дітей була за шкалами – «ШД», «ЕД» та «СДД», дітей та вчителів — «СДО» та «ШД». Ці шкали діти оцінили краще, ніж дорослі.

У динаміці формуючого експерименту суттєво покращувалися показники ЗОЯЖ за оцінкою дітей ($+17,8\%$, $p < 0,05$), за оцінками батьків ($+9,1\%$, $p < 0,05$), гнучкості ($+26,7\%$, $p < 0,05$), виявлено тенденцію до збільшення показників спритності ($+5,4\%$, $p < 0,09$).

За результатами аналізу кореляційних структур у учнів на початку дослідження встановлено, що оцін-

Таблиця 1.

Ієрархія системоутворюючих властивостей показників шкал ЯЖПЗ та рухових якостей учнів початкової школи
упродовж дослідження

Період дослідження	Значення ПС, ум. од.						Спр
	«ФД»д	«ШД»д	«ЕД»д	«СДО»д	«СДД»д	Гн	
Початковий	0	0,70	0,70	0	0	0	0
Ранг	5	1,5	1,5	5	5	5	5
Кінцевий	3,54	0,60	1,80	0,30	0,35	0,29	1,32
Ранг	1	4	2	6	5	7	3

ки за шкалами та тестами незалежні, за виключенням шкал «ШД» та «ЕД», тобто система показників психомоторного розвитку практично відсутня. Але наприкінці формуючого експерименту взаємозв'язки відтворювалися та показували наявність кореляції як між шкалами ЯЖПЗ та показниками гнучкості та спритності, так і між оцінками дітей, батьків та вчителя.

За допомогою показника ПС можна проранжувати всі елементи порівнюваних кореляційних структур і таким чином визначити основні детермінанти процесу, що надасть змогу діагностувати вплив впровадження рухливих ігор та ігрових парних вправ (табл. 1.).

У динаміці дослідження встановлені стабільні та нестабільні кореляції. Стабільні кореляційні зв'язки були між шкалами «ШД»д та «ЕД»д, ці ж шкали були головними ПС на початку дослідження. Наприкінці дослідження провідні ПС змінилися, шкала «ФД»д зайняла головну позицію, при збереженні провідних значень шкали «ЕД»д.

Обговорення результатів дослідження.

Доведено ефективність впровадження сучасних рухливих ігор у навчальний процес початкової школи для поліпшення психомоторного розвитку дітей та ЯЖПЗ. Отримані результати доповнюють відомості про використання показника якості життя як критерію визначення ефективності оздоровчих програм [Belcastro, A., Mofidi, D.M., Ahmadi, Y., Moghaddaszadeh, A., 2015].

Впровадження рухливих ігор оптимізувало взаємовідносини у системі формування рухових якостей та суб'єктивної оцінки компонентів діяльності, оцінюючих якості життя. Канадські вчені також проводили дослідження впливу рухливих ігор на стан дітей з нормальною та надмірно вагою, при чому оцінювали вплив фізичної активності на ЯЖПЗ [Belcastro, A., Mofidi, D.M., Ahmadi, Y., Moghaddaszadeh, A., 2015]. Визначалося, що активні ігри позитивно впливали як на здоров'я, так і на ЯЖПЗ дітей, що частково відповідає отриманим нами даними. В багатьох країнах, як і в Україні активно впроваджується методика оцінки

ЯЖПЗ для усіх верств населення з метою визначення факторів, які на неї впливають [Varni, J.W., Seid, M., Kurtin, P.S., 2001; Gopinath, B., Hardy, L.L., Baur, L.A., Burlutsky, G., Mitchell, P., 2012; Приступа, Є.Н, Куриш, Н., 2010; Лібанова, Е.М., Гладун, О.М., Лісого, Л.С. та ін., 2013]. У декількох дослідженнях встановлено, що низький рівень рухової активності та пасивний відпочинок можуть бути причинами зниження якості життя [Gopinath, B., Hardy, L.L., Baur, L.A., Burlutsky, G., Mitchell, P., 2012; Павлова, Ю. О., 2014, 2015; Pavlova, Iuliia, Vynogradskyi, Bogdan, Ripak, Igor, Zikrach, Dmytro, Borek, Zbigniew, 2016], тобто залежить від фізичної активності школярів. Це співпадає з отриманими результатами дослідження ЯЖПЗ молодших школярів та її взаємозв'язків з показниками рухової активності.

На початку дослідження спостерігалось напруження функціональних систем молодших школярів. Аналіз кореляційних структур показав відсутність взаємозв'язків у системі, показниками системоутворення виступали «ЕД» та «ШД» (0,7 ум.од.). Наприкінці дослідження кількість зв'язків у кореляційній структурі істотно зросла, що може свідчити про більш злагоджену роботу функціональної системи. Головним системоутворюючим фактором стала «ФД» (3,54 ум.од.), що було також характерно для кореляційних плеяд у старших вікових групах школярів [Павлова, Ю.О., 2015].

Перспективою подальших досліджень є визначення ефективності методик розвитку фізичних якостей школярів з метою покращення ЯЖПЗ.

Висновки

Впровадження сучасних рухливих ігор в початковій школі позитивно впливає як на розвиток сенситивних рухових якостей, так і на ЯЖПЗ. Наявність взаємозв'язків між цими показниками можна використовувати як критерій ефективності організації фізичного виховання учнів.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

References

1. Андрощук, Н.В., Леськів, А.Д., & Мехоношин, С.О. (2000). Рухливі ігри та естафети у фізичному вихованні молодших школярів. Тернопіль, 112.

1. Androshchuk, N.V., Leskiv, A.D., & Mekhonoshyn, S.O. (2000). Rukhlyvi hry ta estafety u fizychnomu vykhovanni molodshykh shkolyariv. Ternopil, 112.

2. Кривенцова, І.В., Пашкевич, С.А., & Хавалджи, В.К. (2015). Особливості розвитку швидкісних якостей юних спортсменів-фехтувальників за допомогою сучасних рухливих ігор. *Теорія та методика фізичного виховання*, (3), 42–46. DOI: 10.17309/tmf.v.2015.3.1148
3. Кругляк, О.Я. (2004). Рухливі ігри та естафети в школі: посібник для вчителя. *Тернопіль: Підручники і посібники*, 60.
4. Павлова, Ю.О. (2014). Оцінювання впливу рухової активності у прогнозуванні якості життя молоді. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. Чернігів, 3(118), 222–225.
5. Павлова, Ю. (2015). Значення рухової активності в структурі якості життя молоді. *Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини*. Л., 4(19), 75–80.
6. Pavlova, Iuliia, Vynogradskyi, Bogdan, Ripak, Igor, Zikrach, Dmytro, & Borek, Zbigniew (2016). Prognostication of health-related life quality of Ukrainian residents due to physical activity level. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 16(2), Art. 65: 418–423.
7. Лібанова, Е.М., Гладун, О.М., Лісогор, Л.С. та ін. (2013). Вимірювання якості життя в Україні. Аналітична доповідь. Київ.
8. Приступа, Є., & Куриш, Н. (2010). Якість життя людини: компоненти, категорії та їх вимірювання. *Фізична активність, здоров'я і спорт*, (2), 54–63.
9. Belcastro, A., Mofidi, D.M., Ahmadi, Y., & Moghaddaszadeh, A. (2015). Correlates of Psychosocial Health-related Quality of Life Measures for Normal Weight and Obese Children Participating in an Active Play Program. *J Child Adolesc Behav*, (3), 242. doi: 10.4172/2375-4494.1000242
10. Gopinath, B., Hardy, L.L., Baur, L.A., Burlutsky, G., & Mitchell, P. (2012). Physical activity and sedentary behaviors and health-related quality of life in adolescents. *Pediatrics*, (130), 167–174.
11. Varni, J.W., Seid, M., & Kurtin, P.S. (2001). PedsQL 4.0: reliability and validity of the Pediatric Quality of Life Inventory version 4.0 generic core scales in healthy and patient populations. *Med Care*, (39), 800–812.
12. Худолій, О.М., Івашченко, О.В., & Черненко, С.О. (2013). Чинники, що впливають на ефективність навчання фізичним вправам хлопчиків молодших класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, (1), 21–26.
13. Даниленко, Г.М., Подрігало, Л.В., Пашкевич, С.А. (2008). Вплив соціально-гігієнічних та соціально-психологічних факторів внутрішнього шкільного середовища на функціональний стан учнів початкової школи. *Вестник гигиены и эпидемиологии*, 12 (1), 54–60.
14. Дяченко, Ю. Л. (2015). До проблеми соціального благополуччя родини як невід'ємної складової якості життя дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 6 (50), 48–53.
15. Анохин, П.К. (1978). *Философские аспекты теории функциональной системы*. М.: Наука, 399.
16. Антонік, В.І., Антонік, І.П., & Андріанов, В.Є. (2009). *Анатомія, фізіологія дітей з основами гігієни та фізичної культури. Навчальний посібник*. К.: Видавничий дім «Професіонал», Центр учбової літератури, 336.
17. Огнистий, А.В. (2001). *Педагогічна практика з фізичного виховання: методичні рекомендації для студентів факультету підготовки вчителів початкових класів*. Тернопіль: ТДПУ, 20.
18. В'ялий, С. (2006). Методика розвитку гнучкості у школярів молодших класів. *Теорія та методика фізичного виховання*, (1), 3–12.
19. Репневский, С.М., & Попов, В.И. (2009). Физическая подготовленность детей младшего школьного возраста. *Педагогика, психология и медико-биологические проблемы физического воспитания и спорта*.
2. Kryventsova, I.V., Pashkevych, S.A., & Khavaldzhy, V.K. (2015). Osoblyvosti rozvytku shvydkisnykh yakostey yunyh sport-smeniv-fekhtuvalnykiv za dopomohoyu suchasnykh rukhlyvykh ihor. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna*, (3), 42–46. DOI: 10.17309/tmf.v.2015.3.1148
3. Kruhlyak, O.Ya. (2004). Rukhlyvi ihry ta estafety v shkoli: posibnyk dlya vchytelya. *Ternopil: Pidruchnyky i posibnyky*, 60.
4. Pavlova, Yu.O. (2014). Otsinyuvannya vplyvu rukhovoyi aktivnosti u prohnouzuvanni yakosti zhyttya molodi. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka. Seriya: Pedahohichni nauky. Fizychnye vykhovannya ta sport*. Chernihiv, 3(118), 222–225.
5. Pavlova Yu. (2015). Znachennya rukhovoyi aktivnosti v strukturi yakosti zhyttya molodi. *Moloda sportyvna nauka Ukrayiny : zb. nauk. pr. z haluzi fiz. vykhovannya, sportu i zdorov'ya lyudyny*. L., 4(19), 75–80.
6. Pavlova, Iuliia, Vynogradskyi, Bogdan, Ripak, Igor, Zikrach, Dmytro, & Borek, Zbigniew (2016). Prognostication of health-related life quality of Ukrainian residents due to physical activity level. *Journal of Physical Education and Sport (JPES)*, 16(2), Art. 65: 418–423.
7. Libanova, E.M., Hladun O.M., Lisohor L.S. ta in. (2013). Vymiryuvannya yakosti zhyttya v Ukrayini. Analitychna dopovid'. Kyiv.
8. Prystupa, Ye., & Kurysh, N. (2010). Yakist zhyttya lyudyny: komponenty, katehoriyi ta yikh vymiryuvannya. *Fizychna aktyvnist, zdorov'ya i sport*, (2), 54–63.
9. Belcastro, A., Mofidi, D.M., Ahmadi, Y., & Moghaddaszadeh, A. (2015). Correlates of Psychosocial Health-related Quality of Life Measures for Normal Weight and Obese Children Participating in an Active Play Program. *J Child Adolesc Behav*, (3), 242. doi: 10.4172/2375-4494.1000242
10. Gopinath, B., Hardy, L.L., Baur, L.A., Burlutsky, G., & Mitchell, P. (2012). Physical activity and sedentary behaviors and health-related quality of life in adolescents. *Pediatrics*, (130), 167–174.
11. Varni, J.W., Seid, M., & Kurtin, P.S. (2001). PedsQL 4.0: reliability and validity of the Pediatric Quality of Life Inventory version 4.0 generic core scales in healthy and patient populations. *Med Care*, (39), 800–812.
12. Khudolii, O.M., Ivashchenko, O.V., & Chernenko, S.O. (2013). Chynnyky, shcho vplyvayut na efektyvnist navchannya fizychnym vpravam khlopchykiv molodshykh klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna*, (1), 21–26.
13. Danylenko, H.M., Podrihalo, L.V., Pashkevych, S.A. (2008). Vplyv sotsialno-hihienichnykh ta sotsialno-psykholohichnykh faktoriv vnutrishno shkilnoho seredovyscha na funktsionalnyi stan uchniv pochatkovoi shkoly. *Vestnik gigiyeni i epidemiologii*, 12 (1), 54–60.
14. Dyachenko, Yu. L. (2015). Do problemy sotsialnoho blahopoluchchya rodyny yak nevidymnoyi skladovoyi yakosti zhyttya ditey doshkilnoho ta molodshoho shkilnoho viku. *Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi*, 6 (50), 48–53.
15. Anokhin, P.K. (1978). *Filosofskie aspekty teorii funktsionalnoy sistemy*. M.: Nauka, 399.
16. Antonik, V.I., Antonik, I.P., & Andrianov, V.Ye. (2009). *Anatomiya, fiziolojiy ditey z osnovamy hihiyeny ta fizychnoyi kultury. Navchalnyy posibnyk*. K.: Vydavnychyy dim «Profesional», Tsentr uchbovoyi literatury, 336.
17. Ohnystyy, A.V. (2001). *Pedahohichna praktyka z fizychnoho vykhovannya: metodychni rekomendatsiyi dlya studentiv fakultetu pidhotovky vchyteliv pochatkovykh klasiv*. Ternopil: TDPU, 20.
18. Vyalyy, S. (2006). Metodyka rozvytku hnuchkosti u shkolyariv molodshykh klasiv. *Teoria ta metodika fizicnogo vihovanna*, (1), 3–12.
19. Repnevskii, S.M., & Popov, V.I. (2009). Fizicheskaya podgotovlennost detei mladshego shkolnogo vozrasta. *Pedagogika, psikhologiya i mediko-biologicheskie problemy fizicheskogo vospitaniia i sporta*.

ВЗАИМОСВЯЗЬ КАЧЕСТВА ЖИЗНИ, СВЯЗАННОГО СО ЗДОРОВЬЕМ, С ОТДЕЛЬНЫМИ ПОКАЗАТЕЛЯМИ ДВИГАТЕЛЬНЫХ КАЧЕСТВ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ

Кривенцова И.В., Пашкевич С.А.

Харьковский национальный педагогический университет имени Г. С. Сковороды

Реферат. Статья: 5 с., 1 табл., 19 источников.

Цель: определить изменения корреляционных связей между показателями шкал качества жизни, связанного со здоровьем, и развитием ловкости и гибкости учеников 2-х классов под влиянием современных подвижных игр.

Материалы и методы: в исследовании приняли участие 45 школьников 2-х классов общеобразовательного лицея. Использовались аналитические, педагогические, социально-психологические методы. Статистическая обработка результатов проводилась с помощью параметрических методов с анализом корреляционных структур.

Результаты: в динамике существенно улучшились показатели качества жизни по оценке детей (+17,8 %, $p < 0,05$), по оценке родителей (+9,1 %, $p < 0,05$), гибкости (+26,7 %, $p < 0,05$), выявлена тенденция к увеличению по-

казатели ловкости (+5,4 %, $p < 0,09$). В конце исследования, установлены значимые взаимосвязи между системными показателями и сменой показателя системообразования на «Физическая деятельность» (3,54 усл.ед.).

Выводы: внедрение современных подвижных игр в начальной школе позитивно влияет на развитие сенситивных двигательных качеств и на качество жизни связанное со здоровьем школьников младших классов. Наличие взаимосвязей между этими показателями можно использовать как критерий эффективности организации физического воспитания учеников.

Ключевые слова: качество жизни, связанное со здоровьем; школьники младших классов; гибкость; ловкость; корреляционные структуры.

THE INTERDEPENDENCE OF QUALITY OF LIFE RELATED TO HEALTH WITH INDIVIDUAL INDICATORS OF ATHLETIC ABILITIES OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN

Kriventsova I.V., Pashkevich S.A.

H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University

Report. Article: 5 p., 1 tabl., 19 sources.

Object: to determine the changes in the correlation between the indicators of quality of life scales related to health and the development of dexterity and flexibility of pupils of 2 grade under the influence of modern mobile games.

Materials and methods: 45 2 grade schoolchildren of the general education lyceum took part in the study, the average age was 7.6 ± 0.5 years (boys - $n = 22$, girls - $n = 23$). The following methods were used: analytical; pedagogical; socio-psychological. Statistical processing of the results was carried out using parametric methods with the analysis of correlation structures.

Results: in the dynamics, the quality of life indicators were significantly improved according to the evaluation of children (+17.8%, $p < 0.05$), according to parents (+9.1%, $p < 0.05$), flexibility (+26.7%, $p < 0.05$), a tendency to increase

agility (+ 5.4%, $p < 0.09$) was revealed. At the end of the study, significant relationships were established between the system indicators and the change in the rate of system formation to "Physical Activity" (3.54 conventional units).

Conclusion: The introduction of modern outdoor games in the primary school positively affects the development of sensitive motor qualities and the quality of life associated with the health of schoolchildren in the junior school. The existence of interrelations between these indicators can be used as a criterion for the effectiveness of the organization of physical education of pupils.

Key words: quality of life related to health, schoolchildren of lower grades, flexibility, dexterity, correlation structures.

Інформація про авторів:

Кривенцова І.В.: ORCID: 0000-0001-6931-3978; Kriventsova.ira@ukr.net; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Пашкевич С.А.: sjavka@yandex.ru; Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, вул. Алчевських, 29, м. Харків, 61002, Україна.

Цитуйте статтю як: Кривенцова, І., & Пашкевич, С. (2017). Взаємозв'язок якості життя, пов'язаної зі здоров'ям, з окремими показниками рухових якостей молодших школярів. *Теорія та методика фізичного виховання*, 17 (1), 28-32. doi: 10.17309/tmf.v.2017.1.1183

Стаття надійшла до редакції: 20.01.2017 р. Прийнята: 20.02.2017 р. Надрукована: 25.03.2017 р.